Miðvikudaginn 24. nóvember 1954.

Nr. 73/1954. **Ákæruvaldið** (Jón N. Sigurðsson)
gegn
Kristjáni Kristjánssyni
(Guttormur Erlendsson).

Dómendur:
hæstaréttardómararnir Þórður Eyjólfsson, Gizur Bergsteinsson, Jón Ásbjörnsson og Jónatan Hallvarðsson og Einar Arnalds borgardómari.

Fiskveiðabrot.

Dómur Hæstaréttar.

Framhaldsrannsókn hefur verið háð í málinu eftir uppsögu héraðsdóms.

Friðrik Ólafsson, skólastjóri Stýrimannaskólans, hefur markað á sjóuppdrátt staðarákvarðanir yfirmanna varðskipsins, sem getið er í héraðsdómi. Reyndist staður varðskipsins við dufl það, sem sett hafði verið út hjá b/v Sólborgu, um 2.3 sm., skip ákærða kl. 01.10 hinn 16. apríl 1954 um 1.4—1.5 sm. og ljósdufl, sem lagt var frá varðskipinu kl. 01.36 sama dag milli skips ákærða og b/v Hafliða, um 1.5—1.6 sm. innan fiskveiðitakmarkanna. Að þessu athuguðu og þar sem gullgengi krónunnar hefur eigi breytzt eftir uppsögu héraðsdóms, þykir mega staðfesta hann að öðru leyti en því, að frestur til greiðslu sektar verði 4 vikur frá birtingu dóms þessa.

Eftir þessum úrslitum á ákærði að greiða allan áfrýjunarkostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun sækjanda og verjanda fyrir Hæstarétti, kr. 2.000,00 til hvors.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður að öðru leyti en því, að frestur til greiðslu sektar verður 4 vikur frá birtingu dóms þessa.

Ákærði, Kristján Kristjánsson, greiði allan áfrýjunarkostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun

sækjanda og verjanda fyrir Hæstarétti, hæstaréttarlögmannanna Jóns N. Sigurðssonar og Guttorms Erlendssonar, kr. 2.000,00 til hvors.

Dóminum ber að fullnægja með aðför að lögum.

Dómur sakadóms Reykjavíkur 19. apríl 1954.

Ár 1954, mánudaginn 19. apríl, var í sakadómi Reykjavíkur, sem haldinn var í skrifstofu dómsins, kveðinn upp dómur í málinu nr. 1487/1954: Ákæruvaldið gegn Kristjáni Kristjánssyni, sem tekið var til dóms sama dag.

Ákærður er Kristján Kristjánsson, skipstjóri á togaranum Skúla Magnússyni, RE. 202, til heimilis á Sólvallagötu 13 hér í bæ, fyrir að hafa gerzt sekur um fiskveiðabrot samkvæmt 1. gr. laga nr. 5/1920, um bann gegn botnvörpuveiðum, sbr. 1. gr. laga nr. 82/1952, um breyting á þeim lögum, með því að hafa verið að flotvörpuveiðum á nefndum togara aðfaranótt föstudagsins 16. apríl 1954 vestur af Vestmannaeyjum innan markalínu þeirrar, sem ákveðin er í 1. gr. reglugerðar nr. 21/1952, sbr. lög nr. 44/1948 og lög nr. 82/1952, en til vara er hann ákærður fyrir að hafa gerzt sekur um brot samkvæmt 2. gr. laga nr. 5/1920 með því að hafa í fyrrnefnt sinn eigi haft veiðarfæri öll í búlka innan borðs.

Er hann því ákærður til að sæta refsingu samkvæmt 3. gr. laga nr. 5/1920, sbr. 1. gr. laga nr. 5/1951 og 1. gr. laga nr. 81/1952, og til upptöku afla og veiðarfæra nefnds togara og til greiðslu alls sakarkostnaðar.

Ákærði er kominn yfir lögaldur sakamanna, fæddur 10. júlí 1893 í Bolungavík, og hefur eigi sætt ákæru eða refsingu, svo að kunnugt sé, að því undanskildu, að hann var hinn 5. júní 1948 sektaður hér í Reykjavík um kr. 1.000,00 fyrir tolllagabrot.

Samkvæmt eiðfestri skýrslu Þórarins Björnssonar, skipherra á varðskipinu Ægi, var varðskipið föstudaginn 16. þ. m. statt við ljósdufl, sem það hafði sett út við b/v Sólborgu, ÍS. 260, og var í 10.0 sjómílna fjarlægð frá Þrídröngum og 7.8 sjómílna fjarlægð frá Einidrang eða 2.4 sjómílur innan við fiskveiðitakmörkin NV af Einidrang. Kl. 01.10 sáust tveir togarar rétt hvor hjá öðrum í réttvísandi 267° og í 1.2 og 1.4 sjómílna fjarlægð. Var þegar haldið að togurunum. Kl. 01.21 var skotið lausu skoti að togurunum. Kl. 01.32 var skotið skörpu skoti, og námu þá togararnir staðar. Kl. 01.36 var látið út ljósdufl milli togaranna, sem reyndust vera Skúli Magnússon, RE. 202, og Hafliði, SI. 2. Við athugun kom í ljós, að b/v Skúli Magnússon var að draga inn bakborðsvörpu. Varðskipið náði talstöðvarsambandi við ákærða, skipstjóra b/v Skúla Magnússonar, og tilkynnti honum, að hann væri innan fiskveiðitakmarkanna, en

ákærði hélt sig vera utan þeirra og sagðist hafa verið að kasta vörpu, þegar varðskipið kom. Varð síðan að samkomulagi milli skipherrans og ákærða að bíða nánari athugana, þar til birti af degi. Kl. 10.25 var settur út bátur frá varðskipinu og ákærði og skipstjórinn á b/v Hafliða sóttir í skip sín og fluttir yfir í varðskipið. Kl. 10.52 var farið að áðurnefndu ljósdufli á stað b/v Sólborgar, og þaðan staðsettu skipstjórar togaranna ásamt yfirmönnum varðskipsins b/v Skúla Magnússon, sem lá fast við ljósdufl það, sem lagt hafði verið út á milli togaranna um nóttina og áður er getið, og miðaðist b/v Skúli Magnússon í réttvísandi 227° og mældist í 1.4 sjómílna fjarlægð eftir ratsjá. Einnig athuguðu skipstjórar togaranna ratsjárfjarlægð í Þrídranga og Einidrang og samþykktu staðarákvörðun varðskipsins við ljósdufl b/v Sólborgar. Að þessari staðsetningu lokinni, kl. 11.09, var haldið aftur til togaranna, og kl. 11.25 voru skipstjórar þeirra fluttir hvor í sitt skip og sagt að sigla til Reykjavíkur. Þegar duflið, sem lagt var milli togaranna, var tekið inn, var gerð ratsjármiðun til Þrídranga réttvísandi 99°. Við framangreinda staðsetningu duflsins, sem lagt var milli togaranna, reyndist staður þess vera 1.6 sjómílur innan fiskveiðitakmarkanna og dýpi á staðnum 90 metrar. Mælingu varðskipsins kl. 01.10 gerðu skipherrann og III. stýrimaður, en mælinguna kl. 10.52 skipherra og I. stýrimaður, og hafa báðir stýrimennirnir staðfest með eiði skýrslur sínar um mælingar þessar.

Ákærði hefur skýrt svo frá, að hann telji skýrslu skipherrans rétta, þar á meðal, að duflið hafi verið 1.6 sjómílur innan fiskveiðitakmarkanna, þegar staður þess var mældur kl. 10.52, og um athafnir togarans á þessum tíma skýrði ákærði og stýrimaður togarans svo frá, að hann hafi verið að kasta bakborðsflotvörpunni og hún verið komin í sjó ásamt „grandrópum", en eigi vörpuhlerarnir, og kveðst ákærði ekki hafa verið búinn að gefa skipun um að slaka þeim. Ekkert er komið fram, sem hnekki þessari skýrslu þeirra um athafnir togarans.

Enda þótt ákærði viðurkenni stað duflsins kl. 10.52 1.6 sjómílur innan fiskveiðitakmarkanna, kveðst hann ekki viðurkenna, að togarinn hafi verið á þeim stað, þegar varðskipið kom að honum og setti út duflið í 100—200 faðma fjarlægð frá honum. Hann heldur því einmitt fram, að togarinn hafi á þessum tíma verið um hálfa sjómílu utan fiskveiðitakmarkanna. Eigi mældi hann þó stað togarans á þessum tíma, en kl. 21.00 um kvöldið hafði hann miðað radíóvitann í Vestmannaeyjum, og miðaðist hann þá í SA½A misvísandi, og var dýpið 50—52 faðmar. Eftir þetta virðist ákærði enga athugun hafa gert um stað togarans, en hann kveðst hafa álitið hann vera hinn sama, allt þar til varðskipið kom, og skýrir í því sambandi svo frá, að bergmálsdýptarmælir togarans hafi verið í gangi allan þann tíma og sýnt sama dýpi. Ákærði hefur haldið því fram, að togarann hafi rekið fyrir straumi og vindi í áttina til lands, frá því að varð-

skipið kom að honum og þar til duflið var sett út, og einnig gefið í skyn, að duflið hafi rekið í áttina til lands, og hafi þetta valdið þeim mun, sem hann segir verið hafa á stað duflsins um morguninn og stað togarans, þegar varðskipið kom að honum. Í tilefni af þessu hefur dómurinn kvatt tvo skipstjóra til að skoða duflið og legufæri þess, og hafa þeir gefið lýsingu á því, sem sýnir, að hvort tveggja hefur verið í góðu standi, og er upplýst, að akkerið var stokkakkeri. Samkvæmt upplýsingum skipherrans var um nóttina SSV 6 vindstig og sjór SSV 4, en ákærði segir vindinn hafa verið SSV um 7 stig. Hvorugur þeirra mældi styrkleika straumsins, en ákærði heldur því fram, að verið hafi mikill straumur, sem setti í áttina til lands. Sannað er, að legufæri duflsins voru í góðu lagi og greið, bæði þegar það var sett út og tekið inn, og hafa skipherrann og allir stýrimenn varðskipsins staðfest það afdráttarlausa álit sitt, að duflið hafi ekki rekið.

Að öllum aðstæðum athuguðum telur dómurinn eigi ástæðu til að ætla, að duflið hafi rekið, a. m. k. ekki neitt, sem máli skiptir. Einnig er það álit dómsins, að ekki sé mögulegt, að togarinn hafi borizt vegna vindsins, öldugangs eða straums 1.6 sjómílur inn fyrir fiskveiðitakmörkin, — hvað þá rúmar 2 sjómílur alls, eins og ákærði virðist halda fram, — frá því að varðskipið kom að honum og þar til duflið var sett út. Vera má, að skipið hafi borizt eitthvað í átt til lands vegna vinds og straums á þessari stuttu stundu, en fráleitt er, að það orki því, að togarinn teljist hafa verið utan fiskveiðitakmarkanna, þegar varðskipið kom að honum.

Eins og áður segir, hefur ákærði skýrt svo frá, að hann hafi verið að kasta bakborðsflotvörpu togarans, þegar varðskipið kom að honum, og hafi hún verið komin í sjó. Hljóta þessar aðgerðir að teljast veiðiaðgerðir í skilningi laga nr. 5/1920. Þar sem það því er sannað, að ákærði hefur verið að veiðum með flotvörpu innan fiskveiðitakmarkanna, hefur hann gerzt brotlegur við 1. gr. laga nr. 5/1920, sbr. 1. gr. laga nr. 82/1952, og ber að ákveða honum refsingu samkvæmt 3. gr. laga nr. 5/1920, sbr. 1. gr. laga nr. 5/1951 og 1. gr. laga nr. 81/1952.

Með tilliti til stærðar togarans, 677 brúttó smálesta, og núverandi gullgildis íslenzkrar krónu þykir refsing ákærða hæfilega ákveðin 74.000,00 króna sekt til Landhelgissjóðs Íslands, og komi varðhald í 7 mánuði í stað sektarinnar, verði hún eigi greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Auk þess skal allur afli og veiðarfæri, þar með taldir dragstrengir, togarans Skúla Magnússonar, RE. 202, vera upptæk til handa Landhelgissjóði Íslands.

Ákærða ber að dæma til greiðslu alls sakarkostnaðar, þar með talin málsvarnarlaun verjanda síns, Guttorms Erlendssonar hrl., kr. 800,00.

Mál skipstjórans á b/v Hafliða er afgreitt sérstaklega.

Dóm þennan kváðu upp Valdimar Stefánsson sakadómari og meðdómendurnir Jónas Jónasson og Pétur Björnsson, skipstjórar.

Dómsorð:

Ákærði, Kristján Kristjánsson, greiði kr. 74.000,00 í sekt til Landhelgissjóðs Íslands, og komi varðhald í 7 mánuði í stað sektarinnar, verði hún eigi greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Allur afli og veiðarfæri, þar með taldir dragstrengir, togarans Skúla Magnússonar, RE. 202, skulu vera upptæk til handa Landhelgissjóði Íslands.

Ákærði greiði allan sakarkostnað, þar með talin málsvarnarlaun verjanda síns, Guttorms Erlendssonar hrl., kr. 800,00.

Dómi þessum skal fullnægja með aðför að lögum.

Föstudaginn 26. nóvember 1954.

Nr. 179/1953. **Ákæruvaldið**
gegn
Jóni Finnbogasyni.

Dómendur:
hæstaréttardómararnir Þórður Eyjólfsson, Gizur Bergsteinsson, Jón Ásbjörnsson og Jónatan Hallvarðsson og prófessor Ólafur Jóhannesson.

Öflun nýrra gagna.

Úrskurður Hæstaréttar.

Rannsókn máls þessa er í mörgum greinum áfátt. Ber því nauðsyn til að leita frekari skýrslna um það, áður en dómur verður á það lagður í Hæstarétti.

1) Leiða þarf í ljós efnahag Birnu Löwdals á þeim tíma, sem hún samþykkti víxil þann, sem í máli þessu greinir, hverjar skuldir hvíldu þá á henni og hvernig henni gekk að inna þær af hendi.

2) Birna Löwdal skal spurð um aðdraganda að því, að hún hugðist selja víxilinn, hvernig hún ætlaði að verja víxilfénu, hvort hún þurfti að greiða aðkallandi skuldir, og ef svo var, þá hverjum lánardrottnum, og hvernig fór um greiðslu slíkra